

Výzvy slovenskej jadrovej legislatívy a dobrá prax z MO 34

JUDr. Martin Pospíšil

generálny riaditeľ sekcie dozorných činností a medzinárodných vzťahov
Úradu jadrového dozoru Slovenskej republiky

QEM 2026 | **ENERGOLAND Mochovce** | 6. október 2026

- Minulosť, prítomnosť a budúcnosť jadrovej legislatívy v podmienkach SR
- Kľúčové faktory vývoja jadrovej legislatívy
- Nový atómový zákon
- Pravdepodobne novela zákona č. 54/2015 Z. z.
- Dobrá prax z MO 34

- **Zákon č. 28/1984 Zb.** o štátnom dozore nad jadrovou bezpečnosťou jadrových zariadení (účinný od 4.4.1984 do 30.6.1998) – 1x novelizovaný (kvôli Štátnemu fondu na likvidáciu jadrovoenergetických zariadení a nakladania s VJP a RAO)
- **Zákon č. 130/1998 Z. z.** o mierovom využívaní jadrovej energie a o zmene a doplnení zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce v znení zákona NR SR č. 256/1994 Z. z. (účinný od 1.7.1998 do 30.11.2004) – 2x novelizovaný + **ponechal v platnosti vyhlášky vydané podľa zákona č. 28/1984 Zb.**
- **Zákon č. 541/2004 Z. z.** o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (účinný od 1.12.2004 dodnes) – **32x novelizovaný** (naposledy zákon č. 116/2026 Z. z. – **zvýšené príspevky na výkon dozoru**)
- **Zákon č. 54/2015 Z. z.** o občianskoprávnej zodpovednosti za jadrovú škodu a o jej finančnom krytí a zmene a doplnení niektorých zákonov – 1x novelizovaný

- **Budúcnosť:**

- **tvorba nového atómového zákona**

- Príkaz predsedníčky ÚJD SR o harmonograme tvorby nového zákona o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov (schválený na PP dňa 9. 9. 2026 – proces ukončený interne do 30. 6. 2027)

- pravdepodobne novelizácia zákona o zodpovednosti za jadrovú škodu

Kľúčové faktory vývoja jadrovej legislatívy

- WENRA, OECD, Európska únia
- skúsenosti iných krajín
- rozhodnutia vlády
- aktuálne problémy vyplývajúce z praxe
- potreby ÚJD SR
- medzinárodná politika
- technologický vývin napreduje
- nové medzinárodné požiadavky
- potreba zefektívniť regulačné procesy
- skúsenosti z praxe a inšpekcií
- posilnenie jadrovej bezpečnosti
- zjednodušenie administratívnych procesov
- digitalizácia niektorých procesov vs. KB
- politicko-ekonomický medzinárodný tlak

- Očakávané zmeny oproti súčasnosti
 - implementácia referenčných úrovní WENRA
 - zníženie počtu typov povolení (licencií)
 - zníženie počtu vydaných rozhodnutí (pokiaľ ide o zmeny na JZ), a s tým súvisiace **zvýšenie inšpekčnej činnosti ÚJD SR**
 - prístup dotknutej verejnosti k informáciám o životnom prostredí
 - inovácia v oblasti presadzovania práva na základe praktických skúseností

- e-Government
- kybernetická bezpečnosť
- citlivé informácie
- spoľahlivosť/dôveryhodnosť osôb vstupujúcich do vnútorného a životne dôležitého priestoru
- aktualizácia procesných ustanovení
- nové závery z misie IRRS (5. – 16. 9. 2022 + follow-up 2. – 9. 11. 2026)
- SMRs, AMRs, LFR
- nové palivo

- **nutnosť novelizovať zákon č. 54/2015 Z. z. o občianskoprávnej zodpovednosti za jadrovú škodu a o jej finančnom krytí**
 - v súčasnosti reflektuje len Viedenský dohovor z roku 1963 a Spoločný protokol z roku 1998
- **tlak na pristúpenie k CSC Dohovoru** (Convention on Supplementary Compensation) – Dohovor o dodatočnom odškodňovaní jadrových škôd
 - trojpilierový systém vrátane použitia verejných zdrojov

- **dobrá prax** v jadrovej energetike nie je teória (poznatky z reálneho prostredia)
- predstavuje reálnu aplikáciu **overených** a **efektívnych** postupov/procesov/metód, ktoré **zvyšujú bezpečnosť/spoľahlivosť/kvalitu** a **znižujú riziko**
- neustále sa vyvíja na základe dosiahnutých poznatkov (nové technológie/požiadavky, **zlá prax**)
- aplikáciu dobrej praxe považujeme za **štandard kvality**
- ÚJD SR presadzuje uplatňovanie dobrej praxe u držiteľov povolení/súhlasov prostredníctvom výkonu inšpekčnej činnosti a hodnotením schvaľovanej alebo posudzovanej dokumentácie

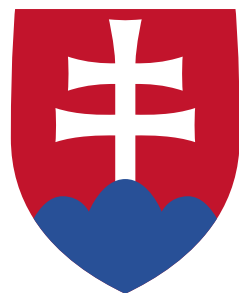
- **plnenie požiadaviek na kvalitu a zabezpečovanie kvality vyplývajúcich zo VZPP**
 - podrobné spracovanie požiadaviek na kvalitu
 - **malo za následok lepšiu praktickú realizáciu montážnych prác**
 - vykonávací projekt (technické podmienky, axonometria, zvaracia dokumentácia, tlakové skúšky...)
 - kvalita spracovania sa preukázala najmä pri riešení nezhôd napr. v problematike FEBE alebo pri zvarových spojoch s potencionálnym čiernym prídavným materiálom v koreni zvarového spoja
 - **kvalita podkladov/dokumentácie výrazne prispela k dynamickejšiemu riešeniu nezhôd zo strany SE**
 - dôkladná kontrola a preverovanie kvality
 - vďaka kontrole/preverovaniu a na základe nadobudnutých skúseností sa **podarilo vopred identifikovať a odstrániť veľký počet nezhôd**
 - kontroly zhody
 - **vykonaných viac ako 1 800 kontrol zhody** = skúsenosti a „know-how“ ⇒ menšia účasť inšpektorov v poslednom období (**úrad uplatnil tzv. RI-ISI systém**)
 - **vďaka dôslednému kontrolovaniu** (montážne práce, dokladovanie...) **vznikol dobrý východiskový základ s dokladovaním všetkých aktivít potrebných pre LTO** (kvalita údajov v STD)

- **aplikácia nadobudnutých poznatkov** z uvádzania MO 3 do prevádzky ⇒ **zlepšenie procesu uvádzania MO 4** do prevádzky
- **poučenia z chýb** – chyby z MO 3 sa v **menšej miere** opakovali na MO 4
 - overovanie zvarových spojov: na MO 4 **sa overili počas montáže** (na MO 3 sa stále overujú)
 - kontroly zhody: na MO 4 výkon kontrol zhody **v ucelených logických celkoch**
 - tlakové skúšky: na MO 4 **lepšie pripravené postupy a realistickejšie harmonogramy**
 - neaktívne testy: na MO 4 **sa vykonali rýchlejšie a nemuselo sa čakať** na dopracovanie niektorých systémov, ktoré boli súčasťou testovania
 - (doba trvania od začiatku CH do ukončenia HH na MO 4 – **6 mesiacov** vs. MO 3 – **16 mesiacov**)
 - aktívne testy (fyzikálne spúšťanie): MO 4 – **63 kalendárnych dní** vs. MO3 – **121 kalendárnych dní**

- **príklady dobrej praxe z MO 34 + implementácia na prevádzkované bloky**
 - skúsenosti z overovania zvarových spojov
 - systém overovania z výstavby MO 34 sa **prevzal na prevádzkované bloky**
 - pracovníci so skúsenosťami s overovaním ZS z výstavby MO 34 **participujú na odstávkach** (3. blok RGO 2026 overených 1126 ZS)
 - kontroly zhody
 - **na MO 34 bol systém akceptovaný úradom**, na prevádzkovaných blokoch sa systém stále harmonizuje
 - dokumentácia stavby
 - forma a obsah dokumentácie na MO 34 sa stal „etalónom“ ako má vyzeráť dokumentácia na prevádzkovaných blokoch
 - centralizované útvary
 - na základe nadobudnutých poznatkov z projektu MO 34 **očakávaná implementácia dobrej praxe do centralizovaných procesov** (už prebieha z pohľadu ENG)

- **hlavné pozitíva z pohľadu ÚJD SR**
 - riadenie dokumentácie na veľmi dobrej úrovni
 - **riadne a včas oznamované zmeny vykonané v schvaľovanej/posudzovanej dokumentácii + vopred komunikované s úradom**
 - dodržiavanie písomných postupov posúdených úradom
 - **odchýlky adekvátne zdôvodnené a to pred začatím činností**
 - v problematike riešenia nezhôd transparentné vystupovanie voči ÚJD SR a na pravidelnej báze informovanie o stave riešenia
 - **výsledkom riešenia nezhôd je dobrá prax ako riadiť, riešiť a komunikovať nezhody**

Ďakujem za pozornosť

ÚRAD
JADROVÉHO DOZORU
SLOVENSKEJ REPUBLIKY